

SAKSFRAMLEGG

Innspill postutvalgets rapport

Utvalgssak	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	06.02.2025
	Kommunestyre	20.02.2025

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til kommunestyret:

Krødsherad kommune gir følgende innspill til utviklingen av «fremtidens posttjenester»:

Rapporten fremstår i hovedsak med gode og relevante forslag til organisering av fremtidens posttjenester, samtidig så er det noen områder som kunne vært bedre belyst:

1. Sosialt perspektiv:

- Selv om rapporten nevner sårbare grupper, kunne det vært mer konkretisering av tiltak for å sikre tilgjengelighet for eldre, personer uten digital kompetanse, og de som bor i svært avsidesliggende områder.
- Avvisningen av en statlig finansiert dørterskeltjeneste kan skape utfordringer for de som virkelig trenger det.

2. Konkurransetsettingens risiko:

- Selv om effektivitet fremheves, er det begrenset diskusjon om hvordan konkurransetsetting kan føre til fragmentering av tjenester og geografiske ulikheter. Dette kan føre til at noen områder får dårligere tilbud.

3. Avisleveringens relevans:

- Forslaget om avislevering tre dager i uken kan virke foreldet i en digital tidsalder. Det kan være verdt å vurdere en mer helhetlig strategi for å støtte mediemangfold uten nødvendigvis å opprettholde kostbar papirlevering.

4. Manglende innovasjon:

- Rapporten foreslår ikke mange nye løsninger for å møte fremtidige behov, som automatiserte utleveringsløsninger, eller andre distribusjonstjenester.

5. Utilstrekkelig om krisesituasjoner:

- Rapporten nevner postnettverkets rolle i beredskap, men gir få detaljer om hvordan det kan styrkes eller utvikles i en tid med økende samfunnssikkerhetsutfordringer.

Begrunnelse:

Rapporten har mange gode forslag til organisering av fremtidens posttjenester, men den har noen områder som kunne vært belyst bedre, spesielt av hensyn til sårbare grupper, distribusjon og beredskap. Dette er viktig for å sikre gode og relevante posttjenester i fremtiden.

Saksopplysninger:

I januar 2024 oppnevnte regjeringen et uavhengig ekspertutvalg for å utrede hvordan fremtidens posttjenester best kan organiseres med hensyn til en rekke samfunnsmessige behov.

Utvalget leverte sin rapport 16. desember 2024.

De siste tiårene har brevvolumene vært raskt synkende. Staten dekker Postens nettokostnad ved leveringsplikten, og utviklingen har ført til at bevilgningen til ulønnsomme posttjenester over statsbudsjettet har vokst raskt.

Utvalget kommer i sin rapport blant annet med forslag til å endre hvordan brev utleveres i fremtiden.

Som en del av arbeidet med oppfølging av postutvalgets rapport, sender Samferdselsdepartementet rapporten på åpen høring. Formålet med høringen er å innhente informasjon, vurderinger og prioriteringer fra alle som ønsker og har innspill til hvordan fremtidens posttjenester bør være.

Samferdselsdepartementet ber om at høringssvar er levert departementet senest 17. mars 2025.

Hovedpunkter i rapporten

Forslagene er rettet mot å sikre bærekraftige og effektive posttjenester som er tilpasset samfunnets behov i en tid med sterkt fallende brevmengder og økende pakkedistribusjon

Posttjenester som en rettighet

- Alle innbyggere skal fortsatt ha rett til å sende og motta post, uavhengig av geografi, digital kompetanse eller funksjonsevne.

Bruk av postpunkt

- Brev skal som hovedregel utleveres til betjente postpunkt (post i butikk, postkontor), med mulighet for ukentlig levering til postkasser for dem som melder behov.
- Postpunktene skal være steder for både sending og mottak av brev og pakker, samt gi brukerstøtte.

Avislevering

- Papiraviser skal distribueres til postkasser minst tre dager i uken, særlig i områder uten kommersielle avisnett.

Leveringsplikt og konkurranse

- Leveringspliktige tjenester bør i større grad settes ut på anbud for å sikre effektiv ressursbruk. Dette må undersøkes nærmere med hensyn til risiko og oppsplitting av verdikjeden.
- Staten bør beholde et nasjonalt postnett som kan fungere både i normal- og krisesituasjoner

Modernisering av regelverket

- Postloven og postforskriften bør oppdateres, inkludert språklige endringer og tilpasninger til samfunnsutviklingen.
- Regler for kompensasjon og statsstøtte må klargjøres i tråd med EØS-regler og EU-direktiver.

Ingen statlig dørterskeltjeneste

- Staten skal ikke finansiere en generell dørterskeltjeneste som en del av posttjenestene, men kan støtte spesifikke behov.

Fremtidsrettet fokus

- Postnettverket bør integreres med andre samfunnsoppgaver, som distribusjon av medisiner, valgmateriale og kritisk informasjon under krisesituasjoner.

Pakkedistribusjon

- Pakker skal fortsatt leveres til postpunkter, med like priser i hele landet og opprettholdelse av krav til fremsendingstid

Disse forslagene skal sikre bærekraftige og effektive posttjenester som er tilpasset samfunnets behov i en tid med sterkt fallende brevmengder og økende pakkedistribusjon

Kommunedirektørens vurdering:

De fleste innbyggere mottar i dag brev digitalt til postkasser og meldingstjenester etablert av offentlige aktører, blant annet gjennom digital postkasse for innbygger, Altinn, Helsenorge.no, Skatteetaten.no og Nav.no. Til tross for at det offentlige fortsatt sender en del brev til privatpersoner, er trenden tydelig: I takt med digitaliseringen blir det sendt færre fysiske brev fra det offentlige til innbyggerne.

Fra private tjenesteaktører blir brev i hovedsak sendt i digitale kanaler. For de fleste er for eksempel kommunikasjon knyttet til bank- og forsikringstjenester digitalisert. Ifølge SSB bruker mer enn 95 prosent av befolkningen mellom 16 og 79 år banktjenester på nett.

Kommunedirektøren stiller seg bak det som fremkommer i rapporten, samtidig så er det en del forhold som kunne vært bedre belyst:

Sosialt perspektiv:

- Selv om rapporten nevner sårbare grupper, kunne det vært mer konkretisering av tiltak for å sikre tilgjengelighet for eldre, personer uten digital kompetanse, og de som bor i svært avsidesliggende områder.
- Avvisningen av en statlig finansiert dørterskeltjeneste kan skape utfordringer for de som virkelig trenger det.

Konkurransesettingens risiko:

- Selv om effektivitet fremheves, er det begrenset diskusjon om hvordan konkurranseutsetting kan føre til fragmentering av tjenester og geografiske ulikheter. Dette kan føre til at noen områder får dårligere tilbud.

Avisleveringens relevans:

- Forslaget om avislevering tre dager i uken kan virke foreldet i en digital tidsalder. Det kan være verdt å vurdere en mer helhetlig strategi for å støtte mediemangfold uten nødvendigvis å opprettholde kostbar papirlevering.

Manglende innovasjon:

- Rapporten foreslår ikke mange nye løsninger for å møte fremtidige behov, som automatiserte utleveringsløsninger, eller andre distribusjonstjenester.

Utilstrekkelig om krisesituasjoner:

- Rapporten nevner postnettverkets rolle i beredskap, men gir få detaljer om hvordan det kan styrkes eller utvikles i en tid med økende samfunnsikkerhetsutfordringer.